

06 ראשי הערים עסוקים בציבור. ביחסי הציבור | שוקי שדה

עובדים. עליכם שוקי שדה

העיר במצוקה? לא נורא, העיקר שיש בריכה אולימפית. ראשי ערים דואגים קודם כל להשיג כותרות - כל השאר יטופל אחר כך

06

”המיתוג של נתניה

כבירת הספורט של

ישראל הוא צחוק אחד

גדול. זה הופך את העיר

לחוכא ואיטלולא. הפער

בין המציאות לשאיפה

הוא פשוט בלתי נסבל”

מכנסים מסיבת עיתונאים, עוטים ארשת רצינית, מסתכלים למצלמה ומבטיחים: אצטדיון כדורגל מפואר (וככה הוא נראה כיום) | דירות מוזלות בתל אביב (עם ועד בית של 1,000 שקל בחודש) | גלגל ענק בחיפה (בדיוק היכן שיקום בסיס של חיל הים) | וברכת שחייה אולימפית - דווקא בירושלים | כשראשי הערים מחפשים כותרות, שום דבר לא יעצור אותם. גם לא המציאות | המקרה האחרון של אשדוד הוא רק עוד דוגמה שוקי שדה | תצלום: ניר קיידר

זה התחיל כהבטחה גדולה

כיום לא ברור מתי השכינה תקום. "זאת דוגמה נהדרת למקרה שבו עירייה לא בורכת רברים לעומק, אבל ממהרת לפרסם אותם לצורכי יחסי ציבור", אומרת עו"ד מלי פולישוקי-בלוך, חברת מועצת העיר רעננה ולשעבר ח"כית מטעם שיט"ר. "הייתי ברוח שהעירייה היתה צריכה לברר את הסוגיות מול כפר מתיח לפני שיוצאים בהצהרות. במקום זה, הסיפור של השלטת נהפך לבדיחה של העיר. יש מתחם נוסף בעיר, מתחם בורלא, שבו ביקשה העירייה לבנות לוגות צעירים, אבל הוא תקוע כבר שש שנים. כנראה שגם שם לא נדקו את הדברים לפני שהכריזו על המהלך".

נפגוש בסיסנאות כמו "בנייה לוגות צעירים" הוא אחת הדרכים הבטוחות עבור ראשי ערים למשוך תשומת לב ואזרה ציבורית. זה נכון במיוחד בשנה האדומה, שבה מחזירי הדיחות הקיצוץ שהקים

חד הסיפורים המיתולוגיים בהווי של רעננה הוא היוזמה של עוזי כהן ז"ל, לשעבר סגן ראש העיר, להקים בצפון העיר שכונה לצעירים ליד פנימיית כפר בתיה. כהן, איש ציבור ססגוני שזכה לחיכויים בתוכנית "ארץ נהדרת", הציב שלט המבשר על תאריך היעד להקמת השכינה - באמצע העשור - והצטלם לידו.

ואולם כעבור כמה חודשים התברר שהמציאות מורכבת יותר מהשליט: הפנימייה התנגדה לבנייה בשטחים שבהם גם לה יש זכויות, והתגלו סיבוכים משפטיים נוספים. מה עשו בעיריית רעננה? הם הציבו במקום שלט חדש, הפעם ללא תאריך יעד, ומדי כמה חודשים הביאו לשם פוליטיקאים שהצטלמו לידו. ב-2008, לאחר שכהן נפטר מהתקף לב, הכריזה העירייה שהשכינה החדשה תיקרא שכונת עוזי כהן והציבה שלט חדש שהכריז על כך. גם

א

הדמיה של נאות עוזי, השכונה לצעירים שאמורה לקום ברעננה. מדי כמה חודשים מגיעים לשם פוליטיקאים

שהצליחה ליהפך למרכז הייטק; בעכו שמשרדגת את מעמדה בשנים האחרונות; ובתל אביב שמשפרת את חזוניה החיצונית ונהפכה למוקד בילויים כ"עיר ללא הפסקה". לצד העשייה הברוכה, לא חסרים מקרים שבהם ממהרים ראשי ערים לצאת בהצהרות מנופחות הרבה מעבר למציאות הממשית. תקופת בחירות, כמוכח, היא העת הנוחה ביותר להפרחת הצהרות כאלה, כמו במקרה של ראש העיר תל אביב לשעבר, רוני מילוא, שהודיע שעד סוף הקדנציה הראשונה שלו ב-1998 יחלו העבודות להקמת הרכבת התחתית בעיר.

אלא שהצהרות פומפוזיות ניתנות גם בימים רגילים. לדברי מוטי דנוס, הבעלים של חברת הייעוץ "Sense&Com" תקשורת ואסטרטגיה" ולשעבר דובר המרכז לשלטון מקומי, לראשי הערים כדאי להתכונן היטב לפני שהם מפרסמים יוזמה בציבור הרחב. "גימיקים של יחסי ציבור הם לא בהכרח דבר שלילי", אומר דנוס, "אבל העיקרון שעליו צריך לשמור הוא שאם מפרסמים משהו, כדאי לברוק אותו קודם: אם יש לו היתכנות, אם יש בו תועלת ציבורית, אם העלות מאפשרת את הביצוע. אם מגלים שלרעיון אין אחיזה במציאות, בהחלט אפשר לוותר עליו ולעבור לרעיון הבא".

כמעט ברור מאליו שיחסי ציבור עומדים גבוה בסדר העדיפויות של ראשי הערים, שהם אחרי הכל פוליטיקאים, אולם נדמה שהדבר נובע גם משינויים שחלו ברשויות המקומיות. לדברי ד"ר איתי בארי, ראש התוכנית לתואר שני במינהל השלטון המקומי במחלקה למינהל ולמדיניות ציבורית באוניברסיטת חיפה, בשנים האחרונות תפסו סוגיות של תדמית ושל מיתוג מקום מרכזי - גם בשל שינויים בתפישת הניהול ברשויות.

"כיום כבר לא מדברים רק על שלטון מקומי אלא על משילות מקומית", מסביר בארי. "מצפים מראשי ערים לשתף פעולה עם מערכות ועם ארגונים רבים בסביבה, לשתף את התושבים בקבלת החלטות, ולהיות יותר שקופים מבעבר. ראש הרשות מבין שהזירה שבה הוא צריך לפעול היא העיתונות הארצית והמקומית. כל זה דוחק אותו להתמקד במה שיש לו יותר נראות, ואז מתחיל העיוות: מה שלא נראה ולא עולה בחיפוש של גוגל, כאילו לא קיים. זאת הסכנה במצב החדש - שראש עיר יפעל לפי מה שנתפש כנכון וכחיובי, ולא לפי הדברים החשובים באמת".

חשיבותה של התדמית עבור הרשות המקומית עלתה גם בממצאי מחקר שערך בארי ב-2009, ועסק בביצועי השלטון המקומי בישראל. במחקר מצא בארי שהתדמית הכללית של העיר משפיעה גם על האופן שבו התושב תופש את הרשות בנושאים ספציפיים. "גילינו שתדמית של הרשות המקומית נמצאת כמתאם חזק מאוד עם שביעות הרצון מהשירותים, האמון בנבחרי הציבור, שיתוף הציבור ויזמות,

הדבר הנכון. "היוזמות האלה מצביעות על רצונם של ראשי הערים להתמודד עם בעיית מחירי הדירות ועם הצורך לשמור על תמהיל חברתי מאוזן בעיר", אומרת ד"ר אמילי סילברמן מהמרכז לחקר עיר ומוסד נאמן בטכניון. "מה שנדרש כעת הוא מאמץ משותף של ראשי הערים, המרכז לשלטון מקומי, משרד המשפטים וח"כים לקידום חקיקה ארצית בעניין, שקיימת ברוב מדינות העולם המערבי. גם שם יוזמות החקיקה צמחו מלמטה, בתהליכים שקרו בערים עצמן".

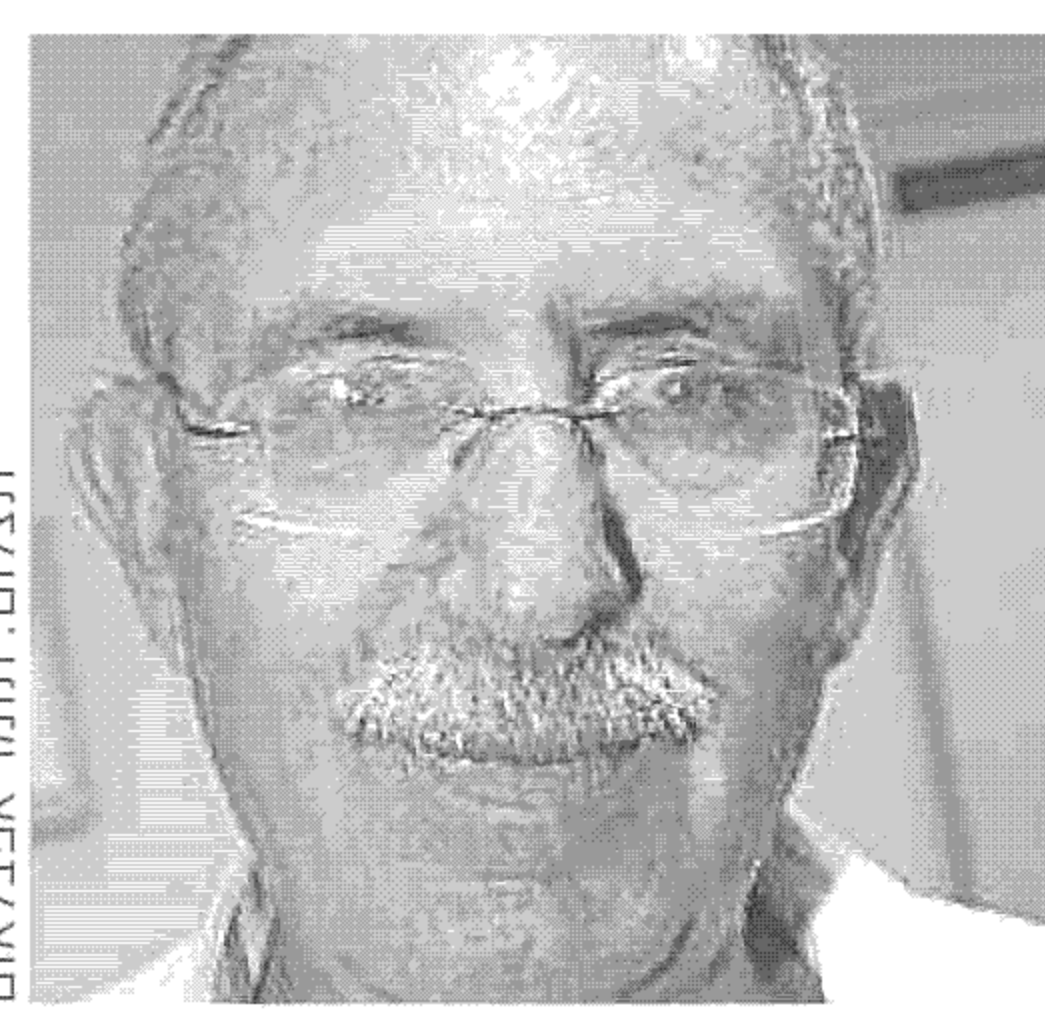
בת הים הגיעה לקריית ים?

תוכניות שנראה כי תכליתן העיקרית היא יחסי ציבור אינן דבר נדיר בנוף השלטוני בישראל, בוודאי לא בנוף השלטון המקומי. לפעמים הדברים מגיעים עד כדי גרוטסקה של ממש. עוזי כהן, לדוגמה, התפרסם גם בזכות הרעיונות המופרכים שבאמצעותם ביקש להעלות את רעננה על המפה. המפורסם ביותר היה הרעיון להקים תעלות מים ברעננה ולהפוך אותה, כדבריו, ל"ונציה של המזרח התיכון". הוא גם הציע להקים רכבל בעיר ולבנות בה מתקן לסקי מלאכותי, רעיונות הוויים קצת פחות, שגם הם לא התממשו.

לפעמים התעלול השיווקי הוא הסיפור כולו, כפי שמעיד המקרה המוזר של בת הים שלפני שנה נצפתה, לכאורה, מול חופי קריית ים. עד היום לא ברור אם אורחים באמת דיווחו מיוזמתם שראו את בת הים שוחה מול חופי העיר, או שבדוברות של העירייה עזרו להפיץ סיפורים שכבר היו קיימים בשטח, כחלק מתהליך מיתוג של העיר בכלל והקמת טיילת חדשה בפרט.

כך או כך, עיריית קריית ים החליטה לרכוב על הגל והצליחה לייצר פסטיבל שלם סביב הדמות הנעלמה. ראש העיר שמואל סיסו אף הציע פרס של מיליון דולר לכל מי שיציג תיעוד לכך שבתולת ים מתגוררת מול חופי העיר, והציב פסל מיוחד שלה מול החוף. תיירים סקרנים החלו לזרום אל העיר, וכלי תקשורת מכל העולם, ביניהם CNN וסקיי ניו, גילו התעניינות. המהלך שיווקי זיכה את העירייה בפרס האריה השואג של האיגוד הישראלי ליחסי ציבור ל-2010. בתולת הים לא נמצאה.

ונציה ברעננה ובת ים בקריית ים הן דוגמאות קיצוניות לאופן שבו עיריות מפרסמות יוזמות שונות, אך גם במקרים הפחות קיצוניים עיריות עושות שימוש בשיווק ובמיתוג כדי להתחרות זו בזו על משיכת אוכלוסייה חזקה. במקרה החיובי, תדמיתה של העיר אכן משתנה בעקבות מציאות ממשית. כך היה במקרה של ראש העיר חולון מוטי ששון, שאת חזון "עיר הילדים" מימש באמצעות הקמת מיזמים כמו המדיטק ומוסדות אחרים בתחום התרבות והחינוך. סיפורי הצלחה דומים קיימים ביקנעם עלית,

תצלום: תומר אבנר/אויא

יעקב בורובסקי: "תחת יהב, חיפה היא עיר עם מגלומניה אדירה. העיקרון הוא להציג את העטיפה של המוצר, בלי המוצר עצמו. מדברים גבוהה גבוהה, אבל אז מתברר שלדברים אין קשר למציאות"

וצעירים מתקשים לקנות דירה. המלה האחרונה בתחום היא דיוור בר השגה - ייזום תוכניות בנייה שבהן חלק מהדירות נמכרות במחיר נמוך יותר לתושבי העיר שאין להם אפשרות לקנות דירות במחירי השוק.

הדוגמה הטרייה מגיעה מאשדוד: ראש העיר ד"ר יחיאל לסרי הודיע בשבוע שעבר על יוזמה חדשה - קבלנים בעיר יקבלו זכויות בנייה מוגדלות תמורת הקצאת חלק מהפרויקטים במחירים נמוכים ב-15% עבור זכאים לדיוור בר השגה. העירייה קבעה, בין השאר, שלהנחה יהיו זכאים זוגות נשואים בלבד, שאחד מהם צעיר מגיל 35 והתגורר בעיר בשלוש השנים שלפני רכישת הדירה.

לדעתו של לסרי, התוכנית ישימה ומשתלמת לכל הצדדים, אבל יש כאלה המפקפקים בכך. "זה נראה כאילו עיריית אשדוד פשוט רוכבת על הגל הפופולרי של דיוור בר השגה, במקום לחשוב לעומק ולטווח ארוך על הבעיה", אומר מקור בשוק הנדל"ן. "גם לא ברור מדוע נדרשת יוזמה כזו דווקא באשדוד, שבה מחירי הדירות נמוכים יחסית. אני לא אתפלא אם התוכנית הזו לא תצא לפועל בסופו של דבר".

לסרי הוא לא היחיד. ראש העיר תל אביב רון חולדאי מקדם אף הוא תוכניות של דיוור בר השגה בעיר, אחרי שנים שבהן מילאו מגדלי יוקרה את מרכז ואת צפון העיר. גם במקרה זה מדובר במדיניות לא ברורה: מצד אחד, העירייה יוזמת פרויקט לדיוור בר השגה בשכונת יד אליהו, שמחירי הדיוור בה ממילא נמוכים יחסית. מצד שני, העירייה יוזמת פרויקט כזה באזורים יקרים כמו הרחובות טאגור ברמת אביב ורקנאטי ברמת אביב ג'. גם בפרויקט מגדל הצעירים של ענבל אור ושל האחים הג'ג', שם דמי הניהול צפויים להיות 1,000 שקל בחודש, הקצו דירות לצעירים. הדיוור אולי יהיה בר השגה, אך ספק אם כך יהיה לגבי דמי ועד הבית.

מה שמעיד על כך שיוזמות כמו אלה של לסרי וחולדאי לא נעשו מתוך מחשבה עמוקה הוא הסתירה ביניהן לבין ההנחיות המשפטיות של משרד הפנים ושל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, שרית דנה. לפי עמדה זו, שעליה שמע לסרי רק לאחר שפירסם את התוכנית, הרשויות לא יכולות להתום עם יוזמים על תוכניות הכוללות דיוור בר השגה כל עוד לא נקבעו בחוק קריטריונים ברורים ואחידים עבור כל תושבי ישראל, המגדירים מי זכאי לדיוור זה.

בעקבות ההנחיה הזו, ביטלה בשבוע שעבר הוועדה המחוזית תל אביב חמש תוכניות בנייה שבהן הוקצו דירות לטובת דיוור בר השגה: שתי התוכניות של חולדאי בצפון תל אביב, ותוכניות ברמת גן, בהרצליה ובקריית אונגו. גם כפר סבא, רעננה, ראשון לציון וחיפה קידמו בחודשים האחרונים תוכניות לדיוור בר השגה, וכעת הן עלולות לרדת לטמיון. למרות זאת, יש הסבורים שראשי הערים עשו את

השכנות, לא מעודדים בה תחבורה ציבורית ויש בעיה אדירה של פקקי תנועה. הם מוציאים הרבה כסף על יחסי ציבור שנועדו להאכיל את הציבור בבלון הירוק".

גורמים בעירייה גורסים כי הטענות של הירוקים אינן ענייניות, ונובעות מכך שהם לא הצליחו להשתלב בקואליציה העירונית. גורמים אלה מציינים כי כפר סבא זכתה בפרס המצוינות הסביבתית של המשרד להגנת הסביבה ל-2010. הירוקים טוענים מנגד כי יחסית לישראל, כפר סבא היא עיר ירוקה - אבל הסטנדרטים בישראל נמוכים.

הפער בין השאיפה למציאות

הסיסמה "העיר הכי בישראל" אינה נחלתה של כפר סבא בלבד. כך לדוגמה, ראש העיר ראש העין משה סיני החליט להשקיע בחינוך למוסיקה בבתי הספר בעיר, ומיד העניק לעיר את התואר "בירת המוסיקה של ישראל". כדי להבהיר את רצינות העניין, סיני הציב ברחבי העיר פסלים של כלי נגינה כגון צ'לו ואקורדיון. הטיילת שבנתה העירייה, בעלות של 12 מיליון שקל, קיבלה את הכינוי "צילילי המוסיקה".

הדמיה של שכונת כפר סבא הירוקה. נבנית ליד מבטל מזהם

נגישות וחדשנות מצד הרשות", מסביר בארי. מתאים מעניין נוסף נמצא בקשר בין תדמית לבין ייחוס כישלונות. בעיר בעלת תדמית טובה, התושב משייך מקרים ספציפיים של כישלון ברשות לגורמים חיצוניים - הממשלה או רשויות אחרות - ולא לרשות עצמה. מנגד, כשהרשות סובלת מתדמית ירודה, התושב נוטה להסביר זאת בהתנהלות הקשורה ישירות אליה. נתון המוכיח כי תדמית אינה קשורה תמיד למציאות הוא שברשויות במצב סוציו-אקונומי גבוה, למשכילים ולבעלי הכנסה גבוהה יש תדמית שלילית יותר על עירם, מאשר לתושביה האחרים של העיר.

בשנים האחרונות שלטה בשיח הציבורי המלה "ירוק": כל עיר רוצה להיות ירוקה, וכל המרבה הרי זה משוכה. הגדילה לעשות כפר סבא, שהחליטה לקרוא לעצמה "העיר הירוקה של ישראל", ואף שילבה את הביטוי בנייר המכתבים הרשמי של העיר. ספינת הדגל של ראש העיר יהודה בן חמו היא שכונת המגורים כפר סבא הירוקה במערב העיר, שצפויה להכיל בעתיד 5,000 יחידות דיור. בשנתיים האחרונות שווק הקונצפט הירוק באגרסיביות באמצעות משרד יחסי ציבור מיומן, והעירייה הציגה נתונים שלכאורה אי אפשר להתווכח עמם: העיר קיבלה את המקום הראשון בסקר שקיפות מידע לגבי נושאים ירוקים ובנוסף נמצא כי 27% מהתושבים ממחזרים אשפה לעומת ממוצע ארצי של 15%.

אלא שאם תשאלו את חברי סיעת הירוקים בעירייה, המציאות קצת יותר אפורה. השכונה הירוקה נבנית סמוך לאזור התעשייה הישן של כפר סבא, שם נמצא מפעל קניאל לייצור אריזות משקה, בבעלות איש העסקים צדיק בינו - שהוא מפעל מזהם בעל היתר רעלים מהמשרד לאיכות הסביבה. "איך שכונה יכולה להיות ירוקה כשהשכן שלה מזהם?", תוהה גיא בן גל, ראש סיעת הירוקים, המציין שלצורך הקמת השכונה נכרתו פרדסים וחורש טבעי.

השכונה נבנית אמנם בסטנדרטים של בנייה ירוקה בכל הנוגע לציפוי אבן למבנים ולמערכות בידוד, אבל המערכת האקולוגית של פינוי אשפה פניאומאטי, מערכת פנימית שבה כל בית מפנה את הזבל בצנרת אל נקודת ריכוז שכונתית - לא תותקן בה. בכירי העירייה נסעו למדריד כדי לבחון את המודל הזה, אבל החליטו שהתקנתו תהיה יקרה מדי.

"קל יותר למתג את העיר כירוקה מאשר להפוך אותה לכוז", אומר בן גל. "העובדה שקוראים לכפר סבא עיר ירוקה לא אומרת שאין לה בעיות סביבתיות. רמת זיהום האוויר בעיר לא נמוכה מרמתה בערים

בזמן שראש העין היא בירת המוסיקה, נתניד החליטה לקרוא לעצמה "בירת הספורט של ישראל" בשנים האחרונות העירייה אמנם עזרה לארגן את אליפות ישראל בכדורעף חופים ובכדורגל חופים, ויש לה נציגות בליגות הבכירות בכדורגל ובכדורסל, אך קשה לומר שעובדות אלה הופכות אותה לעיר ספורט משמעותית, ובוודאי לא לבירה.

מה שמתמיה עוד יותר הוא הרו"ח הפנימי שהכינד לפני כשנה "החברה לספורט בנתניה" (גוף שנמצא תחת חסות העירייה), שקבע כי מתקני הספורט הקיימים נותנים מענה רק לחלק מזערי של תושבי העיר.

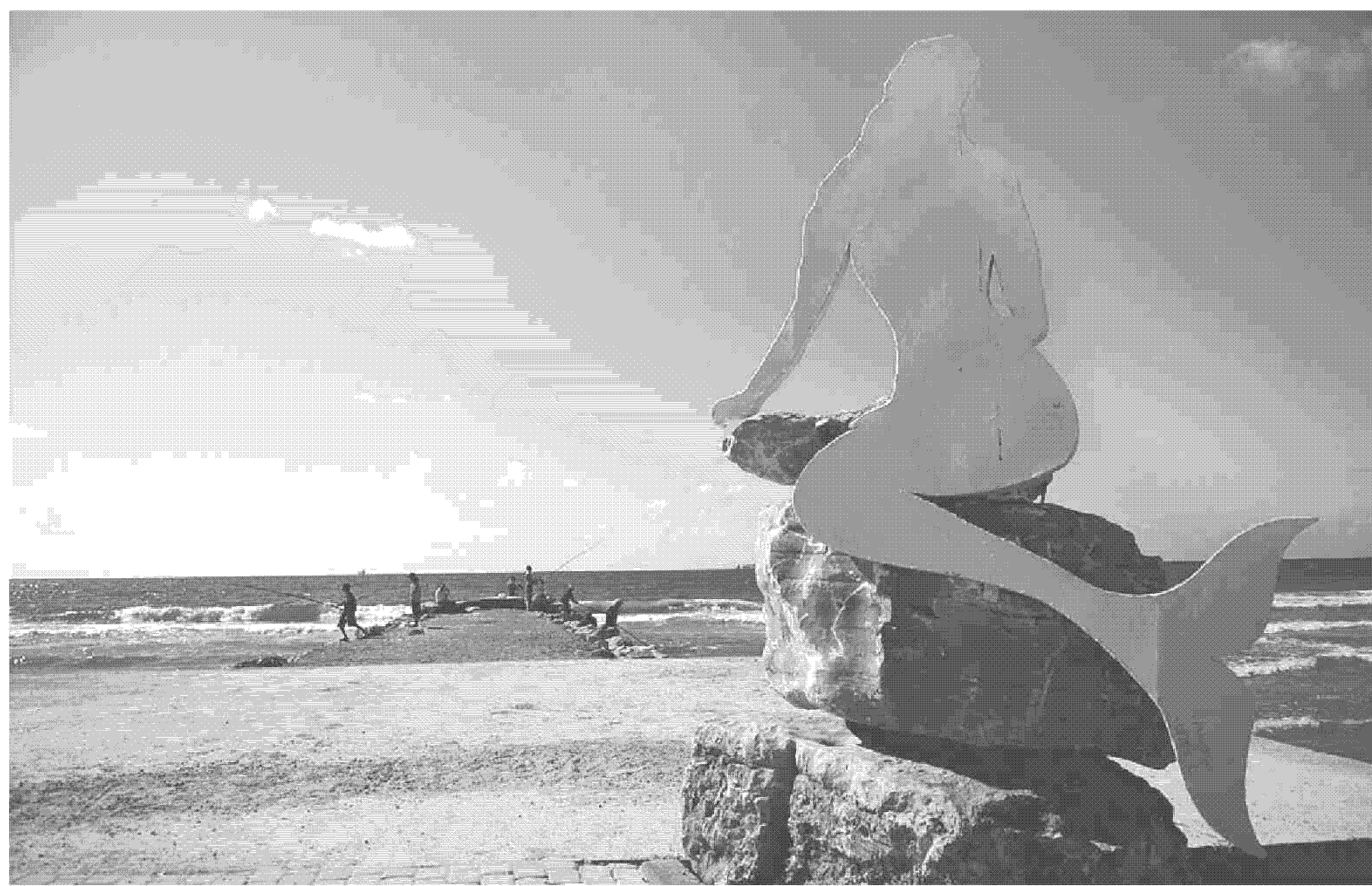
"מאז פרסום הרו"ח לא השתנו דברים מהותיים" אומר יו"ר האופוזיציה העירונית, הרצל קרן. "המיתוג של נתניה כבירת הספורט של ישראל הוא צחוק אחד גדול. יש אצטדיון כדורגל שתקוע ועוד מעט יתחילו את בנייתו. עם כל הכבוד, מדובר באצטדיון שיכלול 12 אלף מושבים, והוא לא שונה בהרבה ממתקנים שקיימים בערים אחרות. קבוצת הכדורסל של נתניה שמשחקת בליגת העל, מתאמנת באולם של בית ספר תיכון. בעתיד מתכננים להקים אולם גדול יותר, אבל כשנגיע לעתיד הזה ולנתניה יהיו את המאפיינים של עיר ספורט, אז אפשר יהיה לקרוא לה בירת הספורט מדוע לרתום את העגלה לפני הסוסים? זה הופך את העיר לחוכא ואיטלולא. הפער בין המציאות לשאיפה הוא פשוט בלתי נסבל".

נתניה היא לא היחידה שמאמצת את תחום הספורט ללבה: גם ירושלים מנסה לעשות זאת. לפני כמה חודשים בישר ראש העיר ניר ברקת על התוכנית להקמת מרכז השחייה האולימפי הבינלאומי של ירושלים. המרכז אמור לכלול שלוש בריכות שחייה שאחת מהן בריכה אולימפית, השנייה היא בריכת לקפיצות למים והשלישית תעמוד לרשות כלל הציבור. למרות ההצהרה, כלל לא ברור מהיכן יגיע התקציב לפרויקט, שעלותו מוערכת ב-300 מיליון שקל. העירייה הכריזה שהיא מעוניינת להשלים את בניית הבריכה עד 2013, כדי שירושלים תוכל לארח בשנה זו את תחרויות המכביה.

לירושלים ניסיון מר עם קידום מיזמי ספורט גרנדיוזיים. עד היום לא קם פרויקט הארנה - אולם ספורט רב תכליתי שאמור לשמש גם את קבוצת הכדורסל הפועל ירושלים. ב-2000 ביקש ראש העיר דאז, אהוד אולמרט, לבנות את הארנה ליד בנייני האומה, לאחר שמפעל הפיס החליט להקציב כסף לשלוש הערים הגדולות בישראל לצורך פרויקט בנייה גדול בתחום התרבות. בתל אביב הספיקו מאז לבנות את המשכן לאמנויות, שבו שוכן כיום תיאטרון הקאמרי, בחיפה בנו את מרכז הקונגרסים החדש, אבל בירושלים - דבר לא נבנה.

כעת, לאחר שהתוכנית להקמת הארנה ליד אצטדיון טדי במלחה אושרה והוא צפוי לקום תוך שנתיים-שלוש, מתברר שעלותו 250 מיליון שקל, מה שמגביר את החשש שמרכז השחייה האולימפי יישאר בגדר פנטזיה.

יועץ התקשורת מוטי דנוס: "גימיקים של יחסי ציבור הם לא בהכרח דבר שלילי, אבל אם מפרסמים משהו, כדאי לבדוק אותו קודם: אם יש לו היתכנות, אם יש בו תועלת ציבורית, אם העלות מאפשרת את הביצוע"

המיתוג של נתניה כבירת הספורט של ישראל הוא צחוק אחד גדול.

ההבטחה ושברה

הרעיונות המקוריים של הרשויות

כפר סבא יהודה בן חמו

ההבטחה: מכנה את עצמה "העיר הירוקה של ישראל", ומקימה את שכונת כפר סבא הירוקה
סטטוס: הירוקים בעיר טוענים כי השכונה לא עומדת בסטנדרטים של איכות הסביבה

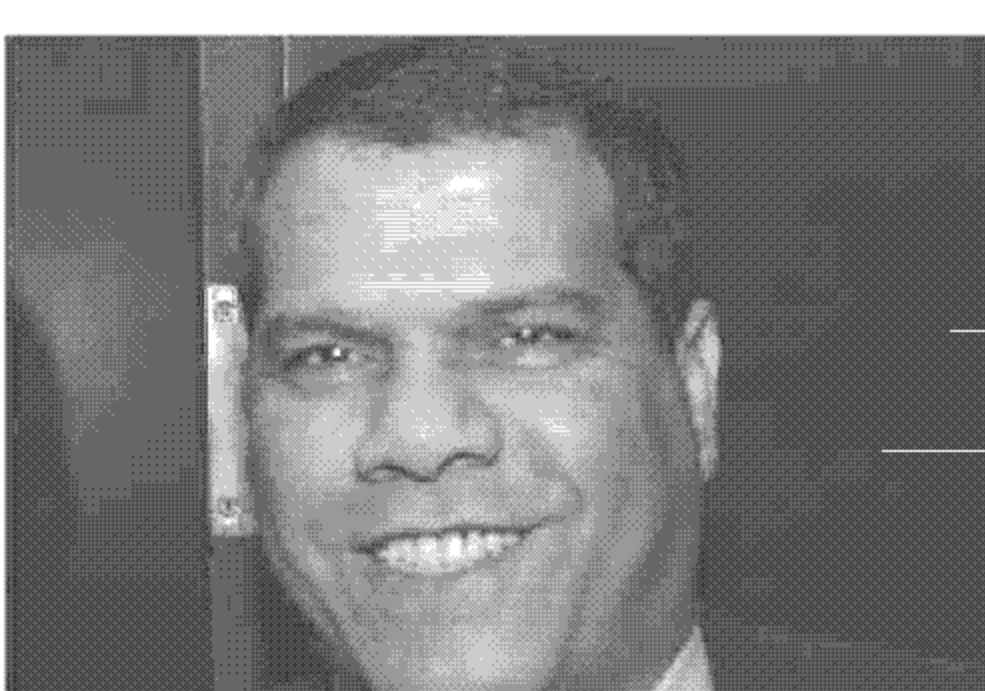
קריית ים שמואל סיטו

ההבטחה: העירייה הודיעה כי בת הים הקטנה הופיעה מול חופי העיר
סטטוס: בת הים לא נמצאה, אבל העירייה זכתה בפרס האריה השואג של האיגוד הישראלי ליחסי ציבור

תל אביב דן חולדאי

ההבטחה: דיוור השגה בעיר
סטטוס: על פי משרד הפנים, הרשויות לא יכולות לחתום על תוכניות כאלה כל עוד לא נקבעו בחוק קריטריונים עבור כל תושבי ישראל

רעננה עוזי כהן ד"ר

ההבטחה: שכונה לצעירים; תעלות מים שיהפכו את העיר ל"נציה של המזרח התיכון"; כבל ומתקן לסקי

סטטוס: אף אחת מההבטחות לא יצאה לפועל

חיפה יונה יהב

ההבטחה: ראש העיר הבטיח להקים מתחם בילויים סמוך לנמל
סטטוס: העירייה הסכימה שחיל הים יקים בשטח זה בסיס חדש

ירושלים ניר ברקת

ההבטחה: מרכז שחייה אולימפי
סטטוס: מאחר שאולם הספורט ארנה יקום תוך שנתיים-שלוש, לא ברור אם יהיה תקציב להקמת מרכז השחייה

נתניה מרים פיירברג

ההבטחה: מכנה את עצמה "בירת הספורט של ישראל", ובונה אצטדיון כדורגל

סטטוס: בנייתו של האצטדיון תקועה, ודו"ח שנכתב עבור העירייה גילה שהספורט העממי וההישגי בעיר מצוי במיתון קשה

גלגל ענק או צוללות?

בשנה האחרונה משקיע ראש העיר יונה יהב מאמצים רבים כדי למתג את חיפה כעיר של סטודנטים וצעירים, בעיקר בעיר התחתית. אחד הרעיונות שעלו באחרונה הוא הקמת גלגל ענק לא רחוק מהנמל, בדומה לזה הפועל בלונדון. האם חיפה זקוקה למיום שנחשב בלונדון שנוי במחלוקת? לא ברור. אבל גם כך נראה שהסיכויים להקמת הגלגל נמוכים: לפני כן, צריך לראות לכך שבסיס חיל הים המתוכנן יזון ממקומו. יהב אישר את תוכניות חיל הים להקים בסיס חדש צפונית לבסיס הקיים, על קרקע שבחלקה תיווצר כתוצאה מייבוש מי הים. בבסיס החדש אמור להיות מבנה בשם פוליגום, שאורכו 150 מטר, גובהו 25 מטר ועם שטח גג של כ-12 דונם, שמטרתו אחסון כלי שיט. באפריל טען יהב שמדובר בפרויקט זמני בלבד, ושבעוד כמה שנים יעבור הבסיס למקום אחר, ולכן לעירייה שווה לתמוך בפרויקט הזה – שיעניק לה שטחים חדשים לטובת הקמת מרינה שבה יעגנו יאכטות ולידה מתחם בילויים, שבו עשוי לעמוד הגלגל הענק.

הרצל קרן: "המיתוג של נתניה כבירת הספורט של ישראל הוא צחוק אחד גדול. מדוע לרתום את העגלה לפני הסוסים? זה הופך את העיר לחוכא ואיטלולא"

אלא שבחיפה יש המאמינים שהדיבורים על הגלגל הענק נועדו להסיט את תשומת הלב הציבורית מכך שהפוליגום לא יזון לשום מקום. "יהב סיפר שהוא סיכם עם חיל הים שבעוד כמה שנים הבסיס יעבור מזרח. אם זה זמני – למה מקימים מבני ענק? הוא תמיד הוא ימצא איזה פתי שיאמין, אבל בחיפה זה נתפש כבדיחה עצוב", אומר ראש סיעת הירוקים במועצת העיר, שמואל גלברט. גורמים בעירייה מכחישים שגלגל הענק הוא יוזמה של יהב, וטוענים כי התוכנית כולה עלתה כיוזמה של משרד הפנים. "יהב יזם את הקמת הגלגל הענק והדבר אף מופיע במצגת לפיתוח העיר החיפה", אומר גלברט בתגובה. לדברי יעקב בורובסקי, ראש האופוזיציה העירונית, יש דוגמאות נוספות לפרויקטים שיהב מקדם בהתלהבות בעיקר בשל יחסי ציבור, כמו הקמת הרכבל מצומת הצ'ק פוסט לאוניברסיטת חיפה, שנחיצותו אינה חד משמעית. "תחת יהב, חיפה היא עיר עם מגלומניה אדירה. העיקרון הוא להציג את עטיפת המוצר, בלי המוצר עצמו. מכנסים מסיבת עיתונאים ומדברים גבוהה גבוהה, אבל אז מתברר שלדברים אין שום קשר למציאות", אומר בורובסקי.

"חשבנו שלמוסדות הממשלה יהיה אכפת. התברר שלא"

יותר מכל שכונה אחרת. פינוי אשפה פניאומטי הוא תהליך הרוורס כמות עצומה של אנרגיה. לעומת זאת, מערכת האשפה המשוכללת והירוקה של השכונה כוללת הפרדה לארבעה זרמים של אשפה, וזו השכונה היחידה בארץ שעושה כן. כל עץ שנכרת במקום נכרת כחוק ובאישור קק"ל ושאר הגורמים הרלוונטיים. מכל מקום, מדובר במספר עצים שולי לעומת 15 אלף עצים שיישלתו כרחבי השכונה. מפעל קניאל נמצא במקום יותר מ-50 שנה. ראש העיר מנהל משא ומתן עם בעלי המפעל על העברתו בהסכמה למיקום אחר, מרוחק מהשכונה. אנו תקווה שעד סיום האכלוס יסתיים המשא ומתן בהצלחה.

עיריית כפר סבא: "כל עץ שנכרת במקום נכרת כחוק ובאישור קק"ל ושאר הגורמים הרלוונטיים. מדובר במספר עצים שולי לעומת 15 אלף עצים שיישלתו בשכונה"

מעיריית נתניה נמסר בתגובה: "בשנים האחרונות נעשו מהלכים רבים לטובת מיתוג העיר נתניה כעיר ספורט. הדבר בא לידי ביטוי בהקמת אצטדיון בינלאומי בהשקעה תקציבית חסרת תקדים, בהתארגנות לבניית היכל ספורט רב תכליתי, בהקמת שני מגרשי אימונים לכדורגל, בפארק אופניים, במסלולי אופניים, במרכז טניס, בשיתופי פעולה עם מכוני וינגייט ובתוכניות נוספות. גולת הכותרת היא מפעל כדורגל חופים שמושך אליו קהל רב של מתאמנים, שחקנים וקהל אוהדים, ועיריית נתניה משקיעה בהפעלתו משאבים רבים".

נחום חופרי, ראש העיר רעננה, מסר בתגובה: "באוגוסט 2005 אושרה התוכנית לבניית השכונה לצעירים בוועדה המקומית, ולפני כחצי שנה היא אושרה על ידי הוועדה המחוזית. לצערי, פנימיית כפר בתיה הגישה נגד מינהל מקרקעי ישראל תביעה, שנמצאת כיום בהליכי גישור. שנה לאחר תום הליכים אלה, שמועד סיומם לא ירוע כעת אך אפשר להעריך שיסתיימו תוך פחות משלוש שנים, תתחיל בניית השכונה. הסיבה לכך שאנשי ציבור הצטלמו ליד השלט היתה כרי ליצור אצלם מחויבות. עוזי כהן חשב שההשפעה שיש לו בממשלה תעזור לקידום בניית השכונה. גם אני וגם כהן ז"ל טעינו. היינו תמימים: חשבנו שלמוסדות הממשלה יהיה אכפת לקדם תוכניות מסוג זה, והתברר שלא".

מעיריית תל אביב נמסר בתגובה: "ב-2008, על רקע עליית מחירי הנדל"ן ומתוך תפישה הרואה בדיוור זכות יסוד, הקימה העירייה ועדה לבחינת דיוור בר השגה וגיבשה כמה תוכניות ליישומן – ללא קשר לעובדה שהיקף הבנייה לגובה מהווה 7% בלבד מהבנייה בעיר. עיריית תל אביב ייפו היתה הרשות הראשונה שביצעה עבודה מקיפה ומקצועית בנושא דיוור בר השגה והגיעה לפתרונות ישימים. כאמתתה של העירייה כמה תוכניות למתחמים נוספים ברחבי העיר. בשלב זה, יש קרקעות המתאימות לדיוור בר השגה רק בדרום ובצפון העיר, והתוכניות מותאמות לצורכי הדיוור באזורים אלה".
 מעיריית קריית ים נמסר בתגובה: "קיבלנו פניות בנושא בת הים. מבחינתנו, הפניות האלה היו 'הרמה להנחתה', ואכן הנחתנו".
 מעיריית כפר סבא נמסר בתגובה: "השכונה הירוקה היתה הראשונה בישראל שבה חויבו כל היוזמים הבונים לעמוד בנספח סביבתי, המבטיח שהבנייה בשכונה תהיה בעלת סטנדרטים ירוקים